

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/14/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120213527
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4120213527.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Denisy Šaligovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú M. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Z., V. K.. XX ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: D.. F. A., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom Z., B. XXX/XX, zastúpená: JUDr. Andrea Kelemenová, advokátka so sídlom Nitra, Štúrova 1409/17, IČO: 42 122 422 a B. O., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom V., H. XXX/XX, zastúpený: Advokátska kancelária TIMAR & partners s.r.o. so sídlom P. Pázmaňa 2367/17A, 927 01 Šaľa, IČO: 36 866 296, o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 11. februára 2021 č. k. 24P/307/2020-73, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa určenia výživného, zročného výživného a trov konania **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zveril maloletú M. O., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matke a otca zaviazal prispievať na jej výživu sumou vo výške 250 eur mesačne počnúc dňom 04.12.2020, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Zročné výživné otca za čas od 04.12.2020 do 31.01.2021 v sume 276,04 eura zaviazal otca uhradiť k rukám matky v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok majú obaja rodičia. Zároveň upravil styk otca s maloletou M. tak, že otec je opávnený stretávať sa s maloletou v párnom týždni v kalendárnom roku v dňoch štvrtok, piatok, sobota vždy od 10:00 hod. do 18:00 hod., počas vianočných sviatkov každý rok 26.12. od 10:00 hod. do 18:00 hod. a počas letných školských prázdnin každý rok v období od 1.7. do 14.7. a od 25.8. do 31.8. denne vždy od 10:00 hod. do 18:00 hod. s tým, že si otec maloletú v mieste jej bydliska prevezme a na tom istom mieste po ukončení styku maloletú včas a riadne odovzdá. Matka je povinná maloletú na stretnutia s otcom včas a riadne pripraviť a zabezpečiť jej odovzdanie. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že matka sa svojim návrhom zo dňa 4.12.2020 domáhala, aby súd zveril maloletú M. do jej osobnej starostlivosti s tým, že ju bude zastupovať a spravovať jej majetok. Žiadala, aby súd otca dieťaťa zaviazal prispievať na jej výživu sumou 300 eur mesačne a styk ponechala na dohodu rodičov. Svoj návrh odôvodnila tým, že s otcom dieťaťa žili v spoločnej domácnosti do 06/2020, kedy sa tento odsťahoval. Od odchodu zo spoločnej domácnosti prispieva na dcéru sumou 100 až 150 eur mesačne.

3. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že maloletá M. O., nar. XX.X.XXXX pochádza zo vzťahu matky D. F. A. a B. O.. Rodičia maloletej žili v spoločnej domácnosti do júna 2020. V súčasnej dobe žije matka spolu s maloletou v L. rodinnom dome, ktorý patrí jej matke. Mesačne prispieva matka svojej matke na energie, vodu, smetné, poistenie majetku a dane sumou 119 eur. Matka matky je invalidná dôchodkyňa s príjmom 518,70 eura vo forme invalidného dôchodku. Okrem uvedeného táto poberá aj príspevok na osobnú asistentku, z ktorého príspevku sú hradené uvedené služby. Matka je na rodičovskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok vo výške 370 eur a prídavky na dieťa vo výške 24,95 eura (od januára 2021 25,50 eura) mesačne. Matka má výdavky s dieťaťom hlavne na stravu, aj napriek tomu, že dieťa dojčí trikrát denne, maloletá už jedáva bežnú stravu. Podľa vyjadrenia matky dáva dôraz na jej kvalitu a mesačne ju strava pre dieťa vyjde na 263 eur. Z dôvodu dojčenia vyžaduje kvalitnejšiu a výdatnejšiu stravu aj matka. Ďalšie výdavky má na drogériu, iba za plienky mesačne zaplatí 50 eur. Dieťaťu pravidelne podáva D vitamín, kupuje vlhčené obrúsky, mydlo, šampón a každodenné potreby, čo je spolu 108 eur mesačne. Maloletá začala navštevovať kurz plávania, matka v novembri zaplatila poplatok 80 eur za mesiac, kvôli epidemiologickej situácii je aktuálne kurz pozastavený. Matka je vlastníčkou osobného motorového vozidla G. A., rok výroby XXXX. Maloletá sa so svojim otcom stretáva, na uvedenom sa rodičia vedia dohodnúť, dieťa nemá problémy tráviť čas so svojim otcom.

4. Otec býva striedavo v domácnosti svojich rodičov v V. a v Q. byte v B.. Za bývanie v Q. byte neuhrádza otec žiadny poplatok, rodičom prispieva mesačne na bývanie 100 eur. Do uvedenej domácnosti chodíva približne raz za 10 dní na dva až tri dni. Podľa vyjadrenia otca mu v tomto období jeho matka operie, ožehlí a navarí aj jedlo, ktoré si berie so sebou. Obaja rodičia otca sú starobní dôchodcovia, otec otca poberá starobný dôchodok vo výške 707,90 eura a matka otca vo výške 414,10 eura. Otec denne uhradí za obedy v práci 5,50 eura. Otec má k dispozícii služobné motorové vozidlo, cesty do zamestnania si neplatí, platíť ale musí pokiaľ auto využíva na súkromné účely. Otec spláca mesačne niekoľko úverov, spolu do sumy 1.130 eur, podľa vyjadrenia otca tieto mu vznikli ešte v roku XXXX, keď pracoval v T.. Nezaplatil poslednú splátku za paušál na telefón cca. 400 E. - zabudol na to, následne sa táto dlžoba aj s právnymi službami zvýšila na sumu 21.000 E.. Na splatenie tejto sumy si finančné prostriedky zabezpečil z časti úvermi z bánk a z časti finančnými prostriedkami požičanými od známeho. Tiež si bral úver na počítač, laptop, televízor, posteľ. Podľa vyjadrenia otca aktuálne požiadal o pozastavenie splátok na bezúročných úveroch, resp. úveroch s nízkymi úrokmi, aby mohol splatiť úvery s nevýhodnými úrokmi. Otec je zamestnaný v spoločnosti Q. X. T. D. Q. Q..J..H.. kde dosahuje priemerný čistý mesačný príjem 1.548,35 eura a zároveň poberá aj diéty v priemere vo výške 188,60 eura. Otec sa s maloletou stretáva pravidelne na základe dohody rodičov. Na výživu dieťaťa prispieva sumou 105 eur mesačne, okrem uvedeného otec maloletej príležitostne kupuje aj oblečenie, drogériu a hračky.

5. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 36 ods. 1, § 62 ods. 1-5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, § 25 ods. 1 Zákona o rodine, § 232 ods. 3 Civilného sporového poriadku, § 52 Civilného mimosporového poriadku.

6. Dospel k záveru, že návrh matky na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu bol podaný dôvodne, pretože rodičia maloletej nie sú manželia a nežijú ani v spoločnej domácnosti od júna 2020. Osobnú starostlivosť o maloletú zabezpečuje výlučne matka, v ktorej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky a preto súd zveril maloletú, tak ako zhodne navrhli všetci účastníci konania, do jej osobnej starostlivosti. Pri určovaní výšky výživného vychádzal z veku a odôvodnených potrieb maloletej, ako aj z možností a schopností oboch rodičov. Pri určovaní výšky výživného súd prihliadal aj na tú skutočnosť, že príjem matky dieťaťa je v súčasnej dobe obmedzený iba na štátne sociálne dávky vo forme rodičovského príspevku a prídavkov na dieťa. To znamená, že náklady spojené s výchovou a výživou dieťaťa musí hradíť vo väčšej miere otec maloletej. Matka maloletej vzhľadom k veku dieťaťa z podstatnej časti realizuje svoju vyživovaciu povinnosť výkonom osobnej starostlivosti o maloletú. Konštatoval, že zaužívanej súdnej praxe v Slovenskej republike platí, že výživné, ktoré hradí povinný rodič na všetky deti, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť, by malo predstavovať dokonca 20 až 30% jeho čistého príjmu, samozrejme s prihliadnutím na individuálne okolnosti každého konkrétneho prípadu. V prípade vyživovacej povinnosti otca by sa tak suma, ktorou by tento mal prispievať na výživu maloletej, pohybovala v rozpätí od 309,80 eura po 464,70 eura. S prihliadnutím k nízkemu veku maloletej a k jej aktuálnym výdavkom, otca zaviazal výživným vo výške 250 eur mesačne a to primerane k príjmu otca, nakoľko tento je schopný plniť si vyživovaciu povinnosť v stanovenej výške. Po odrátaní odôvodnených výdavkov otca, ktoré slúžia na zabezpečovanie jeho každodenných potrieb, zostane otcovi dostatočne vysoká suma na to, aby si mohol zabezpečovať aj naďalej svoju životnú úroveň v doterajšom rozsahu.

Určením výživného od podania návrhu vo výške 250 eur mesačne vzniklo otcovi po odrátaní uhradeného výživného po 105 eur mesačne zameškané výživné spolu vo výške 276,04 eura (250 eur - 105 eur = 145 eur za mesiac január 2021 + 131,04 za 28 dní v mesiaci december 2020). Uvedenú sumu súd otcovi uložil uhradiť k rukám matky do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku v zmysle ustanovenia § 232 ods. 3 CSP. Na styku otca s maloletou sa rodičia dokázali dohodnúť. Maloletá má k otcovi vytvorený pozitívny citový vzťah, otec sa dokáže o maloletú riadne postarať a zabezpečiť všetky jej potreby počas pobytu v jeho domácnosti. Styk otca s maloletou M., na ktorom sa rodičia dohodli, je v súlade so záujmami maloletého dieťaťa. Takáto úprava styku je zároveň aj spravodlivá, súd preto o úprave styku otca s maloletou M. rozhodol v zmysle dohody rodičov.

7. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že nárok na ich náhradu v zmysle ustanovenia § 52 Zákona č. 161/2015 Z.z. (Civilný mimosporový poriadok) žiadnemu z účastníkov nepriznal.

8. Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie otec v časti výšky výživného a zročného výživného, rozsudok zmeniť tak, že výživné bude určené sumou 200 eur mesačne od 04.12.2021 a zročné výživné bude vypočítané so zohľadnením sumy 140,71 eura, v ktorej výške poskytol na maloletú po podaní návrhu plnenia. Uviedol, že z napadnutého rozsudku nevyplýva ako súd posúdil odôvodnené potreby maloletej, iba uvádzal tvrdenia matky. Súčtom súdom prvej inštancie uvedených výdavkov predstavujú výdavky matky na maloletú sumu 421 eur. Pokiaľ ide o vyhodnotenie oprávnených výdavkov, podľa jeho názoru je rozsudok nepreskúmateľný. Vytkol súdu prvej inštancie, že akceptoval matkou tvrdenú výšku výdavkov na stravu maloletej v sume 263 eur mesačne, keďže je zdravá a kojená a tiež to, že jeho výdavky na maloletú považoval iba za príležitostné, nezaoberal sa ich rozsahom. Vzhľadom na to v budúcnosti by vznikol problém s posúdením zmeny pomerov pri znížení alebo zvýšení výživného. Ďalej uviedol, že právne posúdenie súdom prvej inštancie má podobu výlučne citácie všeobecných záverov právnej teórie bez toho, aby súd vykonal ich posúdenie na reálne zistený skutkový stav. Uviedol, že výživné vo výške 20-30 % príjmu sa využíva pri deťoch školského veku a v prípade maloletých detí 0-3 roky sa výživné stanovuje vo výške 10-15 % z príjmu povinnej osoby. Podľa jeho názoru náklady na výživu maloletej predstavujú výlučne výdavky na stravu podľa súdnej praxe mesačne v sume 80-100 eur, výdavky na oblečenie v sume 60 eur, plienky v sume 50 eur, ostatné hygienické potreby v sume cca 20 eur. Výdavok na stravu v sume 263 eur mesačne súdna prax neprijíma ani pri výživnom na plnoleté osoby. Ďalej otec uviedol, že z rozsudku nie je možné zistiť v akej sume uznal za potrebné, aby sa matka podieľala na výžive maloletej, čo je taktiež podstatné v budúcnosti pri zmene rozsudku. Poukázal na to, že od narodenia dieťaťa poslal na účet matky viac ako 1700 eur, naakumulovaná suma už činí 2.848,12 eura, ktorú matka na výživu dieťaťa nepoužila z čoho je možné vyvodiť záver, že výdavky na maloletú nepredstavujú sumu ňou tvrdenú. Namietal, že súd prvej inštancie nezapočítal na dlžné výživné ním poskytnuté vecné plnenia za obdobie od augusta 2020 do decembra 2020, pričom po podaní návrhu išlo o sumu 140,71 eura.

9. K odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka, žiadala rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach ako vecne správny potvrdiť. Poukázala na to, že právny zástupca otca na pojednávaní dňa 11.02.2021 v záverečnom návrhu uviedol, že má za to, že výživné vo výške 200 až 250 eur je primerané výživné, ktoré bude otec platiť. V rozpore s týmto vyjadrením otec v odvolaní požaduje určenie výživného na spodnej hranici ním akceptovaného výživného. Ďalej uviedla, že náklady na maloletú na stravu sú 263 eura mesačne, teda 8,80 eur denne a na hygienu 108 eur vrátane plienok za cca 50 eur mesačne, spolu 371 eur. V tejto sume nie sú zahrnuté žiadne náklady na hračky, oblečenie, obuv. Úhradu svojich nákladov zvláda len za pomoci svojej invalidnej matky a z úspor. Poukázala na to, že ona má príjem 370 eur + prídavok na dieťa 24,95 eura a otec má príjem 1548 eur, spolu s deťami 1737. Po odpočítaní jeho nákladov na stravu a bývanie mu zostane čistý príjem 1198 eur, s deťami 1387 eur mesačne. Pri takomto pomere príjmov rodičov maloletej je suma výživného 250 eur absolútne primeraná. K otcom tvrdeným vzorcom percentuálneho výpočtu výživného z príjmu povinného rodiča uviedla, že z čistého príjmu otca by sa jednalo o výživné v sume 154-232 eur mesačne. Avšak keďže matka dosahuje príjem v súčasnosti iba 394,95 eura, je nepochybné, že výživné v sume 250 eur je primerané možnostiam otca, matky i potrebám dieťaťa. Ohľadne zročného výživného uviedla, že otec na pojednávaní uviedol, že nežiada zo zročného výživného odrátať to čo kúpil, zaplatí ho celé, preto súd prvej inštancie ani nevykonával dokazovanie v tomto smere. Navyše plnenia, ktoré uviedol otec vo svojom písomnom vyjadrení, sa týkali mesiacov 8-10/2020, teda obdobia pred podaním návrhu.

10. K odvolaniu otca sa písomne vyjadril i kolízny opatrovník, žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach ako vecne správny potvrdiť, pretože dané rozhodnutie je v čo najlepšom záujme dieťaťa.

11. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutých výrokoch o výživnom a zročnom výživnom vecne správny, preto ho podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

12. Ustanovenie § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine uvádza, že súčasťou rodičovských práv a povinností je najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých detí. Obaja rodičia majú k dieťaťu zákonnú výživovaciú povinnosť, a preto pri svojom životnom smerovaní musia robiť všetko pre to, aby v rámci zodpovednosti za všestranný vývoj svojich detí dokázali uspokojovať všetky ich základné životné potreby. Z ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby. Vo všeobecnosti možno za opodstatnené potreby z hľadiska plnenia výživovacej povinnosti považovať nielen náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ale aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného, ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výšky výživného prihliadať. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktorým je povinný poskytovať výživné, a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť.

13. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie po prejednaní veci dospel k záveru, že výživné v určenej výške 250 eur mesačne je adekvátne veku a potrebám maloletej M. s ohľadom na možnosti a schopnosti otca. Otec nemá žiadnu ďalšiu výživovaciú povinnosť. Námietky uvedené v odvolaní odvolací súd nepovažoval za právne významné v tom smere, aby jeho odvolaniu vyhovel, pretože otcov príjem je nadpriemerný, matkin príjem je veľmi nízky, dieťa sa má podieľať na životnej úrovni rodičov, matka svoju výživovaciú povinnosť nahrádza osobnou starostlivosťou o dieťa vzhľadom na vek dieťaťa a výživné je komplex rôznych nákladov.

14. Otec v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nešpecifikoval podrobne všetky výdavky na maloletú a vypočítava iba výdavky na stravu, oblečenie a hygienu. Odvolací súd poukazuje na to, že nie je možné obmedziť náklady na starostlivosť o maloleté dieťa iba na stravu, oblečenie a hygienu. Výživné treba chápať komplexne. Náklady na maloleté dieťa bežne zahŕňajú aj napríklad hračky, knižky, posteľné prádlo, uteráky, fľašky, detské riady, deky a podobne, i keď nejde o pravidelné mesačné náklady. Takéto bežné samozrejme náklady nie je potrebné konkretizovať presnou sumou. Dieťa vo veku maloletej M. rýchlo rastie a tým prirodzene je nutnosť častejšie zakupovať nové oblečenie a obuv ako u detí podstatne starších či u dospelých. Do nákladov na dieťa treba zohľadniť aj náklady na bývanie a energie, preto i dieťa je súčasťou týchto nákladov.

15. Súd prvej inštancie pri určení výšky výživného vychádzal z percentuálneho podielu z príjmu otca 20-30%, pričom poukázal na rozhodnutie KS Trnava. Otec v odvolaní uviedol, že je potrebné zohľadniť vek maloletej a za primerané výživné považoval sumu 10-15 % z jeho príjmu, čo však bližšie nezdôvodnil. Odvolací súd poukazuje na to, že stanovené výživné v sume 250 eur predstavuje z príjmu otca 16,15 %.

16. Výška súdom určeného výživného sa odvíja od schopností, možností a majetkových pomerov rodičov s prihliadnutím na potreby dieťaťa ako aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Posudzujúc hodnotenie výsledkov vykonaného dokazovania odvolací súd konštatoval, že suma výživného 250 eur bola stanovená správne. Výživné v súdom prvej inštancie určenej výške je vzhľadom na možnosti a schopnosti oboch rodičov primerané zároveň je primerané s prihliadnutím na zásadu, podľa ktorej sa dieťa má podieľať na životnej úrovni svojich rodičov. Príjem otca je podstatne vyšší ako príjem matky.

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).